

۶۷	از گواهان روز قیامت « شهادت اعضای بدن انسان » را توضیح دهید. پاسخ: برخی آیات و روایات، از شهادت اعضای بدن انسان یاد می کنند. <u>بدکاران</u> در روز قیامت سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند. در این حال، خداوند بر دهان آنها مهر خاموشی می زند و اعضا و جوارح آنها به اذن خداوند شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند. <u>بدکاران</u> از مشاهده گواهی اعضای بدن خویش، به شگفت می آیند و خطاب به آنها با لحنی سرزنش آمیز می گویند که: چرا علیه ما شهادت می دهید؟	۲۱
۶۷	آیه ۲۱، سوره فصلت « وَقَالُوا لَجُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ ... » از زبان چه کسانی نقل شده و به کدام دسته از شاهدان قیامت اشاره دارد؟ پاسخ: « <u>بدکاران</u> »؛ اعضای بدن انسان (به صورت عام) و <u>جُودِهِمْ</u> = پوست هایشان (به صورت خاص)	۲۲
۶۷	گزاره‌ی زیر را تکمیل کنید: نامه عمل قیامت « » را به دست راست و نامه عمل « » را به دست چپ آنها می دهند. پاسخ: « نیکوکاران » - « بدکاران »	۲۳
۶۷	نامه عمل انسان در « دنیا » را با نامه عمل او در « آخرت » مقایسه نمایید. پاسخ: بین نامه عمل انسان در قیامت با نامه های ثبت شده او در دنیا، تفاوت اساسی وجود دارد. نامه های این دنیا، صرفاً گزارشی از عمل انسان است که به صورت کلمات و نوشته درآمده است؛ اما نامه عمل انسان در آخرت، به گونه ای است که خود عمل و حقیقت آن را در بر دارد. از این رو، تمام اعمال انسان در قیامت حاضرمی شوند و انسان عین اعمال خود را می بیند و کارهای « خوب » با صورت های بسیار زیبا و لذت بخش تجسم می یابند و کارهای « بد » با صورت های بسیار زشت و وحشتناک و آزار دهنده، مجسم می شوند.	۲۴
صفحه	درس هفتم (فرجام)	ردیف
۷۵	پس از پایان حسابرسی، نیکوکاران و رستگاران را به سوی « » راهنمایی می کنند. الف) دوزخ ☐ ب) برزخ ☐ ج) قیامت ☐ د) بهشت ☒	۱
۷۵	ویژگی های جایگاه نیکوکاران (بهشت) را بنویسید. پاسخ: ۱) بهشت آماده استقبال و پذیرایی از آنهاست. ۲) زمانی که بهشتیان سر رسند، درهای بهشت را به روی خود گشوده می بینند. ۳) بهشت « هشت » در دارد که بهشتیان از آن درها وارد می شوند. ۴) از هر دری فرشتگان برای استقبال به سوی بهشتیان می آیند و به آنها « سلام » می کنند. ۵) هر یک از بهشتیان در درجه ای خاص از بهشت قرار می گیرند.	۲

۷۵	کدام گروه، با « پیامبران » از یک در وارد بهشت می‌شوند؟ الف) مؤمنان ☐ ب) مسلمانان ☐ ج) شهیدان ☒ د) فقیهان ☐	۳
۷۵	زمانی که فرشتگان به استقبال رستگاران و بهشتیان در بهشت می‌آیند، به آنان چه می‌گویند؟ پاسخ: فرشتگان به بهشتیان « سلام می‌کنند » و به آنان می‌گویند: « خوش آمدید؛ وارد شوید و برای همیشه در آن زندگی کنید. »	۴
۷۵	رستگاران در پاسخ محبت‌های فرشتگان الهی در بهشت چه می‌گویند؟ پاسخ: « خدای را سپاس که به وعده خود وفا و این جایگاه { بهشت } را به ما عطا کرد. »	۵
۷۵	رستگاران بهشتی هر چه دل‌هایشان تمنا و دیدگانشان را خوش آید، آماده می‌بینند. صحیح ☒ غلط ☐	۶
۷۵	سپاس خدا توسط رستگاران، معلول و نتیجه چیست؟ پاسخ: معلول و نتیجه زدودن و دور کردن حزن و اندوه و رنج و درماندگی از آنان است.	۷
۷۵	بالاترین نعمت بهشت که رستگاران آن را می‌یابند و از آن مسرورند، چیست؟ پاسخ: رسیدن به مقام خشنودی خدا (= کسب رضایت الهی)	۸
۷۵	بهشتیان در بهشت با چه کسی هم‌صحبت‌اند و با چه جمله‌ای مترنم‌اند؟ پاسخ: بهشتیان با « خدا » هم‌صحبت‌اند و با جمله « خدایا! تو پاک و منزهی » مترنم‌اند.	۹
۷۵	چرا بهشت برای بهشتیان، « سرای سلامتی » یا « دار السلام » است؟ پاسخ: زیرا هیچ نقصانی، اندوهی، غصه‌ای، خوف و ترسی، عجزی، بیماری‌ای، جهلی، مرگ و هلاکتی، و خلاصه، هیچ ناراحتی و رنجی در آنجا نیست.	۱۰
۷۵	کدام گزینه، بیانگر ویژگی جایگاه نیکوکاران در بهشت نیست؟ الف) نعمت‌های دائمی آن هیچ‌گاه خستگی و سستی و ملامت نمی‌آورد. ☐ ب) در آنجا انسان، همیشه احساس طراوت و تازگی می‌کند. ☐ ج) هیچ ناراحتی و رنجی در آنجا برای بهشتیان نیست. ☐ د) همه بهشتیان از یک در وارد بهشت می‌شوند و جایگاه یکسانی دارند. ☒	۱۱
۷۵	دوستان و هم‌نشینان انسان بهشتی در بهشت، چه کسانی هستند؟ پاسخ: پیامبران، راستگویان، شهیدان و نیکوکاران (و آنان چه نیکو هم‌نشینانی هستند.)	۱۲

۷۶	۱۳	زنان و مردان بهشتی، چگونه در بهشت به سر می‌برند و زندگی آنان در آنجا چگونه است؟ پاسخ: در «زیباترین» و «جوان‌ترین» صورت و قیافه در بهشت به سر می‌برند. زندگی آنان در آنجا، سرشار از «عشق»، «لذت» و «سرور» است.
۷۶	۱۴	«همسران بهشتی» چه ویژگی‌هایی دارند؟ پاسخ: «خوش رفتار و زیبا رو»، «جوان و شاداب»، «پاک و طاهر»، «خوش و خرم» و پیوسته «عاشق و خرسند» از همسر خود هستند.
۷۶	۱۵	پس از پایان محاکمه قیامت، دوزخیان چگونه وارد «جهنم» می‌شوند؟ پاسخ: دوزخیان، گروه‌گروه به سوی جهنم رانده می‌شوند و در حالی که در غل و زنجیر بسته شده‌اند، در جایگاهی تنگ افکنده می‌شوند.
۷۶	۱۶	آتش جهنم، چگونه است و نتیجه و حاصل چیست؟ پاسخ: «بسیار سخت و سوزاننده» است. این آتش، حاصل و نتیجه «عمل خود انسان‌ها» است و برای همین، از درون جان آنها شعله می‌کشد.
۷۶	۱۷	زمانی که ناله حسرت دوزخیان بلند می‌شود، چه می‌گویند؟ بنویسید. پاسخ: می‌گویند: «ما در دنیا نماز نمی‌خواندیم» و «از محرومان دستگیری نمی‌کردیم»، «همراه بدکاران در معصیت خدا فرو رفتیم» و «روز رستاخیز را تکذیب کردیم.»
۷۶	۱۸	حسرت دوزخیان با چه عباراتی بیان شده است؟ بنویسید. پاسخ: (۱) ای کاش خدا را فرمان می‌بردیم و پیامبر او را اطاعت می‌کردیم. (۲) ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی‌کردیم. (۳) دریغ بر ما، به خاطر آن کوتاهی‌هایی که در دنیا کرده‌ایم.
۷۶	۱۹	حسرت دوزخیان، معلول و نتیجه چیست؟ پاسخ: «عدم پذیرش فرمان خدا و پیامبر او»، «انتخاب دوست بد» و «کوتاهی‌های خود آنها در دنیا»
۷۶	۲۰	چه کسانی در قیامت این‌گونه به خداوند می‌گویند: «پروردگارا! شقاوت بر ما چیره شد و ما مردمی گمراه بودیم.» و چه درخواستی از خدا می‌کنند؟ پاسخ: «دوزخیان»، «ما را از اینجا {دوزخ} بیرون بر که اگر به دنیا بازگردیم، {عمل صالح} انجام می‌دهیم.»
۷۷	۲۱	پاسخ قطعی خداوند به دوزخیان که خواهان بازگشت دوباره به دنیا را دارند، چیست؟ پاسخ: این است که «آیا در دنیا به اندازه کافی به شما عمر ندادیم تا هر کس می‌خواست به راه راست آید؟» «ما می‌دانیم که اگر به دنیا بازگردید، همان راه گذشته را پیش می‌گیرید.»

۲۲	دوزخیان، سبب گمراهی خود را گاهی چه کسانی می‌شمارند؟ پاسخ: می‌گویند: « شیطان » و « بزرگان و سروران ما » سبب گمراهی ما شدند.	۷۷
۲۳	شیطان در پاسخ دوزخیان که او را علت گمراهی خود معرفی می‌کنند، چه می‌گوید؟ پاسخ: « خدا به شما وعده راست داد و من به شما وعده دروغ دادم؛ اما من بر شما تسلطی نداشتم. من فقط شما را فرا خواندم و شما نیز مرا پذیرفتید. مرا ملامت کنید، خود را ملامت کنید. »	۷۷
۲۴	چرا دوزخیان، به نگهبانان جهنم رو می‌آورند و آنها در جوابشان چه می‌گویند؟ پاسخ: « تا آنها، برایشان از خداوند تخفیفی بگیرند » ولی فرشتگان { نگهبانان دوزخ } می‌گویند: « مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟ » آنان می‌گویند: « بلی! » فرشتگان نیز تقاضای آنها را نمی‌پذیرند و درخواستشان را بی‌جا می‌دانند. »	۷۷
۲۵	رابطه میان « عمل »، « پاداش » و « کیفر » چند گونه است؟ بنویسید.	۷۸
۲۵	رابطه میان « عمل » و « جزای آن » چند گونه است؟ آنها را نام ببرید. پاسخ: (۱) قرار دادی (۲) نتیجه طبیعی خود عمل (طبیعی) (۳) تجسم خود عمل	
۲۶	از میان رابطه‌های میان عمل و جزای آن « رابطه قرار دادی » را توضیح دهید. پاسخ: گاهی پاداش و کیفر بر اساس مجموعه‌ای از قراردادها تعیین می‌شود؛ مانند اینکه « اگر کارگر در طول روز، کار معینی را انجام دهد، دستمزد مشخصی در برابر آن کار دریافت می‌کند. » همچنین، « اگر کسی مرتکب جرمی شود، مطابق با قوانین و مقررات به پرداخت جریمه نقدی یا زندان و نظایر آن محکوم می‌شود. » رابطه میان آن کارها و این‌گونه پاداش‌ها و کیفرها، یک رابطه « قراردادی » است و انسان‌ها می‌توانند با وضع قوانین جدید این رابطه‌ها را تغییر دهند.	۷۸
۱۷	تناسب میان جرم و کیفر در کدام رابطه باید باشد، تا « عدالت » برقرار گردد؟ الف) قراردادی ☒ ب) طبیعی ☐ ج) برزخی ☐ د) حقیقی ☐	۷۹
۱۸	از میان رابطه‌های میان عمل و جزای آن « نتیجه طبیعی خود عمل » را توضیح دهید. پاسخ: گاهی پاداش و کیفر، محصول طبیعی خود عمل است و انسان‌ها نمی‌توانند آن را تغییر دهند، بلکه باید خود را با آن « هماهنگ » کنند و با « آگاهی کامل از آن »، برنامه زندگی خود را تنظیم و سعادت زندگی خویش را تأمین کنند. مثلاً « اگر کسی سیگار بکشد و بهداشت را رعایت نکند، به امراض گوناگونی مبتلا می‌شود. » همچنین، « اگر کسی اهل مطالعه و تحقیق باشد، به طور طبیعی به علم و آگاهی دست می‌یابد » یا « اگر روزانه ورزش کند، به سلامت و تندرستی خود کمک کرده است. »	۷۹
۱۹	کدام نوع رابطه میان عمل و جزای آن، « عمیق تر » و « کامل تر » است؟ الف) تجسم عمل ☒ ب) تجسم روح ☐ ج) طبیعی ☐ د) قراردادی ☐	۷۹

۷۹	آنچه انسان با خود به قیامت می برد، چیست؟ پاسخ: « باطن اعمالی است که اکنون در دنیا قابل مشاهده نیست. »	۲۰
۷۹	هر عملی چند جنبه دارد؟ آنها را نوشته، با هم مقایسه نماید. پاسخ: « دو » جنبه؛ « ظاهری » و « باطنی ». « جنبه ظاهری »؛ بعد از عمل از بین می رود اما « جنبه باطنی »، هرگز از بین نمی رود و در « روح » هر انسانی باقی می ماند. بنابراین، هر عملی که ما در زندگی دنیوی انجام می دهیم، حقیقت و باطن آن عمل در « جهان آخرت » به صورت زشت یا زیبا، لذت بخش یا دردآور، مجسم می شود و انسان خود را در میان باطن اعمال خود می بیند. پس؛ آنچه در روز « قیامت » به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می شود، « عین عمل » ماست.	۲۱
۷۹	آنچه در روز « قیامت » به عنوان پاداش یا کیفر به ما داده می شود، چگونه است؟ با ذکر مثال توضیح دهید. پاسخ: « عین عمل ماست. »؛ به عنوان مثال « کسی که مال یتیمی را به ناحق می خورد، اگر باطن و چهره واقعی عمل او در همین دنیا برملا شود، همگان خواهند دید که او در حال خوردن { آتش } است اما در دنیا این آتش آشکار نمی شود و هنگامی که وارد جهان آخرت می شود و پرده ها کنار می رود، حقیقت و باطن عمل عیان و آشکار می گردد و آتش از درون او زبانه می کشد.	۲۲
۷۹	آیه شریفه ۱۰ نساء: « إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا » به کدام نوع رابطه میان « عمل » و « جزای آن » اشاره دارد؟ پاسخ: رابطه سوم (یعنی، تجسم خود عمل).	۲۳
۷۹	« برای تو ناچار هم نشینی خواهد بود که هرگز از تو جدا نمی گردد و با تو دفن می شود. آنگاه آن همنشین در رستاخیز با تو برانگیخته می شود و تو مسئول آن هستی. پس دقت کن، هم نشینی که انتخاب می کنی، نیک باشد. » : الف) نصایح بالا، از زبان کدام معصوم نقل شده است؟ پاسخ: رسول خدا(ص) ب) آن همنشین، چه نام دارد؟ پاسخ: « عمل » یا « کردار » انسان.	۲۴
۷۹	چرا رسول خدا(ص) به یکی از یاران خود نصیحت می کند که در انتخاب هم نشین (عمل) دقت کند؟ پاسخ: زیرا اگر هم نشین او، « نیک » باشد مایه « انسش » خواهد بود و در غیر این صورت، موجب « وحشت » او می شود.	۲۵
۷۹	در عرصه « قیامت » چه چیزی از اعمال، برای انسان نمایان می شود؟ پاسخ: تصویر اعمال انسان یا گزارشی از عمل وی، نمایش داده نمی شود؛ بلکه « خود عمل » نمایان می شود و هر کس « عین عمل » خود را می بیند.	۲۶

ردیف	درس هشتم (آهنگ سفر)	صفحه
۱	سرنوشت ابدی انسان‌ها بر اساس « رفتار آنان در دنیا » تعیین می‌شود. صحیح ☒ غلط ☐	۸۶
۲	هدف از خلقت انسان، چیست؟ پاسخ: « عبادت و بندگی خدا » و « رسیدن به مقام قرب » اوست.	۸۶
۳	چه کسی در دنیا زندگی لذت‌بخش و مطمئن و در آخرت رستگاری و خوشبختی ابدی را به دست خواهد آورد؟ پاسخ: هر کس هدف عبادت و بندگی خدا و رسیدن به مقام قرب او را دریابد و زندگی خود را در مسیر این هدف قرار دهد.	۸۶
۴	ما برای رسیدن به هدف بزرگ عبودیت خداوند و مقام قربی او، لازم است چگونه عمل کنیم؟ پاسخ: لازم است برنامه‌ریزی کنیم و قدم‌در راهی بگذاریم که پایان و سرانجامی زیبا داشته باشد و در راهی قرار نگیریم که خود را گرفتار آتش دوزخ کرد.	۸۶
۵	برای گام گذاشتن در مسیر بندگی و اطاعت خدا و همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه، نشایسته است چه اقداماتی را انجام دهیم؟ پاسخ: (۱) تصمیم و عزم برای حرکت (۲) عهد بستن با خدا (۳) مراقبت (۴) محاسبه و ارزیابی	۸۶
۶	به سؤالات زیر پاسخ دهید: الف) « عزم » به چه معناست؟ پاسخ: به معنای « اراده » و « قصد » است. ب) آدمی با « اراده » و « عزم »، آنچه را که انتخاب کرده است، « » می‌سازد. (عملی - علمی) ج) عزم و اراده انسان‌ها، « یکسان » است. صحیح ☒ غلط ☐ د) هر قدر عزم « قوی تر » باشد، رسیدن به هدف « » است. (سخت‌تر - آسان‌تر) ه) دو مورد از آثار عزم قوی را نام ببرید. پاسخ: (۱) استواری بر هدف (۲) شکیبایی و تحمل سختی‌ها برای رسیدن به آن هدف. و) کارهای بزرگ، عزم بزرگ می‌خواهد. صحیح ☒ غلط ☐ ز) افرادی که عزم و اراده ضعیف دارند را با صاحبان عزم قوی مقایسه نمایید. پاسخ: آنان که عزم و اراده ضعیفی دارند، در برابر تند باد حوادث تاب نمی‌آورند و مشکلات راه آنان را به عقب‌نشینی وادار می‌کند اما آنان که عزم قوی دارند، سرنوشت را به دست حوادث نمی‌سپارند و با قدرت به سوی هدف قدم بر می‌دارند. (داستان زندگی پیامبران و بزرگان دین، گواه این مدعاست.)	۸۷

۸۷	از موارد گام گذاشتن در مسیر بندگی و اطاعت خدا و همچنین برای ثابت قدم ماندن در این راه، قدم دوم یعنی؛ (عهد بستن با خدا) را توضیح دهید. پاسخ: کسی که راه سعادت را که همان «بندگی خداست»، شناخته و می‌خواهد در این مسیر قدم بگذارد، با خدای خود پیمان می‌بندد که آنچه را خداوند برای رسیدن به این هدف مشخص کرده‌است، انجام دهد و خداوند را «خشنود» سازد. چقدر زیباست که خداوند، «راه سعادت» ما را قرین «رضایت خود» ساخته است.	۷
۸۷	چه زمانی خدا از ما «راضی» و «خشنود» و چه زمانی از ما «ناخشنود» خواهد بود؟ پاسخ: زمانی خدا از ما راضی و خشنود خواهد بود که ما «در مسیر سعادت و خوشبختی خود» گام برداریم؛ و زمانی از ما ناخشنود خواهد بود که «به خود ظلم کنیم و در مسیر هلاکت خویش» قدم برداریم.	۸
۸۸	درباره عهد خود با خدا خوب است، دو پیشنهاد را انجام دهیم؛ آن‌ها را بنویسید. پاسخ: اول: برای عهد بستن با خدا، بهترین زمان‌ها را انتخاب کنیم. بعد از نماز، شب‌های قدر و شب و یا روز جمعه زمان‌های خوبی برای عهد بستن با خدا هستند. دوم: عهد و پیمان خود را در زمان‌های معینی، مانند آخر هر هفته، آخر ماه یا شب‌های قدر هر سال، تکرار کنیم تا استحکام بیشتر پیدا کند و به فراموشی سپرده نشود.	۹
۸۸	باقی ماندن بر پیمان خود با خدا و وفای بر عهد، چه نتیجه‌ای را در پی دارد؟ شکستن پیمان چگونه است؟ پاسخ: «رضایت خدا را در پی دارد» همچنین، شکستن پیمان «شرمندگی در مقابل او» را به دنبال می‌آورد.	۱۰
۸۸	چرا از عهدی که ابتدا بسته می‌شود، مانند نوزاد تازه متولد شده باید «مراقبت» کرد؟ پاسخ: «تا با عهد شکنی، آسیب نبیند.»	۱۱
۸۸	حدیث امام علی (ع) که در آن می‌فرمایند: «گذشت ایام، آفاتی در پی دارد و موجب از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها می‌شود.» با کدام یک از اقدامات مربوط به گام گذاشتن در مسیر بندگی و اطاعت خدا و ثابت قدم ماندن در این راه، «ارتباط» دارد؟ پاسخ: «مراقبت»	۱۲
۸۸	کسی که عهد می‌بندد هر روز نیم ساعت قبل از طلوع آفتاب، از خواب برخیزد و پس از نماز صبح، یک صفحه قرآن بخواند؛ باید مراقب چه چیزهایی باشد؟ پاسخ: باید مراقب باشد که «کارهای دیگر، او را به خود مشغول نکند و این تصمیم خود را فراموش نکند» و نیز «عواملی را که سبب سستی در اجرای این تصمیم می‌شود، از سر راه بردارد.»	۱۳

۸۸	چرا بعد از مراقبت، نوبت « محاسبه » است؟ پاسخ: تا میزان موفقیت و وفاداری به عهد، به دست آید و عوامل موفقیت یا عدم آن، شناخته شود.	۱۴
۸۸	بعد از محاسبه، اگر معلوم شود که در انجام عهد خود با خدا موفق بوده‌ایم، چه کاری را خوب است انجام دهیم؟ چرا؟ پاسخ: « سپاس و شکرگزاری خداوند؛ زیرا می‌دانیم که او بهترین پشتیبان ما در انجام پیمان‌هاست.»	۱۵
۸۸ و ۸۹	اگر پس از محاسبه خود، معلوم شود که سستی ورزیده‌ایم باید چه کاری را انجام بدهیم؟ پاسخ: باید خود را سرزنش کنیم و مورد عتاب قرار دهیم و از خداوند طلب بخشش کنیم و با تصمیم قوی‌تر دوباره با خداوند عهد ببندیم و وارد عمل شویم. یادمان باشد که یک حسابرسی بزرگ در قیامت در پیش داریم و اگر خودمان در اینجا به حساب خود نرسیم، در قیامت به طور جدی اعمال ما را محاسبه خواهند کرد. پیامبر اکرم (ص) فرمود: « به حساب خود رسیدگی کنید، قبل از اینکه به حساب شما برسند. »	۱۶
۸۹	بهتر است چه زمانی به محاسبه خود بپردازیم؟ پاسخ: بهتر است « هر شب » کارهای خود را ارزیابی کنیم و در « پایان هفته » نیز به حساب آن هفته، رسیدگی کنیم. همچنین، سالی یک بار برنامه سال خود را مرور کنیم.	۱۷
۸۹	یکی از بهترین زمان‌های محاسبه سالانه، چه موقع است؟ چرا؟ پاسخ: « شب‌های قدر ماه مبارک رمضان است » تا بتوانیم بر اساس آن، تصمیم‌های بهتری برای آینده بگیریم.	۱۸
۸۹	از نظر امیرالمؤمنین علی (ع)، زیرک‌ترین انسان‌ها کیست؟ زمانی که سؤال شد، « چگونه؟ » چه فرمود؟ پاسخ: کسی که « از خود » و « عمل خود » برای « بعد از مرگ » حساب بکشد. (یعنی، چون صبح تا شب به کار و زندگی پرداخت، در شب به خود برگردد و بگوید: « ای نفس! امروز روزی که بر تو گذشت و دیگر باز نمی‌گردد، خدا درباره این روز از تو خواهد پرسید که آن را چگونه گذارندی و در آن چه کردی؟ آیا به یاد او و سپاس از او بودی؟ آیا گره از کار فروبسته مؤمنی گشودی؟ آیا گرد غم از چهره‌ای زدودی؟ و ... »)	۱۹
۹۱	برترین اسوه‌ها، چه کسانی هستند؟ پاسخ: « پیامبر اکرم (ص) و اهل بیت ایشان (ع) »	۲۰

۹۱	۲۱ چرا برای حرکت در مسیر هدف، وجود اسوه و الگوهایی که راه را با موفقیت طی کرده و به مقصد رسیده‌اند، « بسیار ضروری » است؟ پاسخ: زیرا وجود این الگوها؛ (۱) به ما ثابت می‌کند که این راه، موفقیت‌آمیز است. (۲) می‌توان از تجربه آنان استفاده نمود و مانند آنان عمل کرد. (۳) از همه مهم‌تر؛ اینکه، می‌توان از آنان کمک گرفت و به دنباله‌روی از آنان « سریع‌تر » به هدف رسید.
۹۱	۲۲ قرآن کریم، نیکوترین اسوه را چه کسی معرفی نموده است؟ پاسخ: رسول خدا(ص) {قرآن کریم می‌فرماید: «رسول خدا(ص)، برای شما نیکوترین اسوه است.»}
۹۱	۲۳ پیامبر اکرم (ص)، ما را به الگو گرفتن از چه کسانی دعوت کرده‌اند؟ چرا؟ پاسخ: « اهل بیت خویش »؛ زیرا به عنوان انسان‌هایی برتر، مسیر زندگی خود را با موفقیت پیموده‌اند و پیروی از آنان موجب رستگاری و نجات انسان می‌شود.
۹۱	۲۴ اگر از شما سؤال شود که « چگونه می‌شود انسان‌های بزرگی را که در حدود ۱۴۰۰ سال قبل زندگی کرده‌اند، اسوه قرار داد » چه پاسخ خواهید داد؟ پاسخ: « اسوه بودن آن بزرگان مربوط به اموری که به طور طبیعی و با تحولات صنعتی تغییر می‌کنند، نیست. وسایل حمل و نقل، وسایل خانه، امکانات شهری، شکل و جنس پارچه‌ها و لباس‌ها از این قبیل‌اند. اسوه بودن در اموری است که همواره برای بشر خوب و با ارزش بوده‌اند و با گذشت زمان، حتی درک بهتری از آنها نیز به دست آمده است.
۹۱	۲۵ طبق نقل امام حسین(ع) از پدر گرامی خویش، رسول خدا(ص) در منزل، اوقات خویش را به چند دسته تقسیم می‌کرد؟ بنویسید. پاسخ: « سه قسمت »؛ (۱) قسمتی برای عبادت. (۲) قسمتی برای اهل خانه. (۳) قسمتی برای رسیدگی به کارهای شخصی. (سپس آن قسمتی را که به خود اختصاص داده بود، میان خود و مردم تقسیم می‌کرد و مردم را به حضور می‌پذیرفت و به کارهایشان رسیدگی می‌کرد.)
۹۱	۲۶ از حدیث بالا (۲۵)، چه چیزی به دست می‌آید؟ پاسخ: « برنامه‌ریزی » و « تقسیم زمان »، درس و الگویی همیشگی است که از حدیث بالا به دست می‌آید.

۹۱	اگر سؤال شود: « پیامبر(ص) یک انسان معصوم است؛ چگونه می توان ایشان را اسوه قرار داد و مثل او عمل کرد؟ » چه پاسخی باید بدهیم؟ پاسخ: « ما، ایشان را اسوه کامل خود قرار می دهیم؛ چون می دانیم که هر کاری که انجام داده، درست بوده و مطابق دستور خداوند بوده است. اما اسوه قرار دادن ایشان، به این معنا نیست که ما عین او باشیم و در همان حد عمل کنیم، بلکه بدین معناست که در حد توان از ایشان پیروی کنیم و خود را به راه و روش ایشان نزدیک تر کنیم. »	۲۷
۹۳	چرا در میان موجودات، فقط « انسان » ممکن است زمان هرز رفته و تلف شده داشته باشد؟ پاسخ: زیرا موجودی « مختار » است، می تواند با انتخاب صحیح به هدف های خود برسد و می تواند با عدم استفاده از این نعمت الهی، زمان هرز رفته و تلف شده داشته باشد؛ در حالی که موجودات دیگر از این نعمت محروم اند.	۲۸
۹۳	مقصود از این که رسول خدا(ص)، برای مسلمانان « اسوه » است، چیست؟ پاسخ: یعنی « می توان به راه او رفت » و از ایشان « تبعیت » نمود.	۲۹